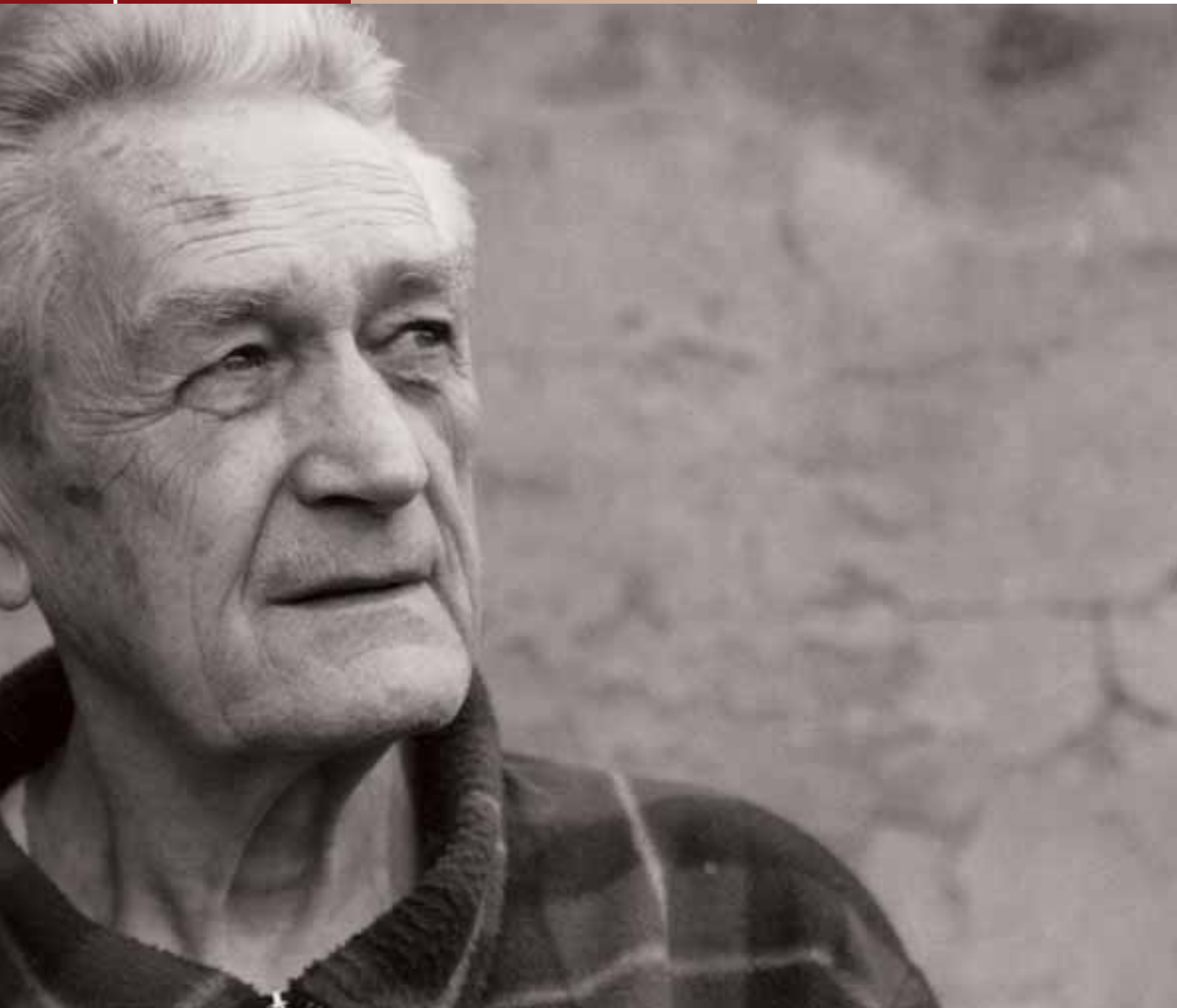
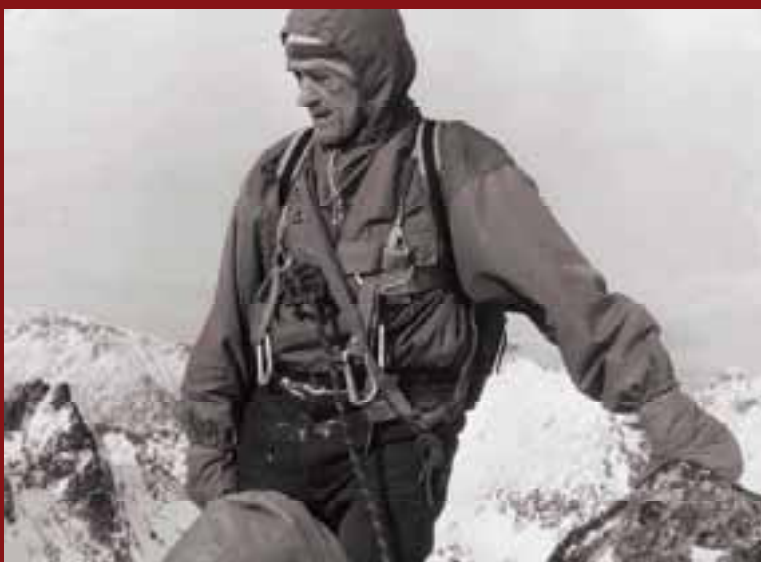

Portrét nestora brněnského horolezectví Rudolfa Antoníčka

Tony

Tony patří k poválečné generaci lezců, kteří stoupali k vrcholům v Tatrách, v Alpách, na Kavkaze a při prvních výpravách do nejvyšších hor většinou po neprošlapaných cestách. Na setkání s ním a určité pozoruhodné vzpomínání na průkopnické doby po druhé světové válce v tehdejší Československu jsem byl patřičně natěšený.

„Jsem rád, že za mnou vůbec někdo přijde, protože já si tady připadám jako jezevec,“ poznamenal smutně při mém příchodu. Není divu, pro člověka, který je celý život zvyklý na sport a pohyb, musí být nečinné čekání na operaci kyčelního kloubu opravdovým utrpením. Ve chvíli, kdy se ale Tony ponoří do svých vzpomínek, vše je najednou jinak...

Tatranské začátky

Ke sportu jsem neměl nikdy daleko. Jako do-
rostenec jsem cvičil na nářadí v Sokole, který
jsem navštěvoval od 12 let. Pak jsem začal
hrát košíkovou za Arzenál. Krásné období! Byla
válka a my mladí k sobě tíhli více. V basketu
bylo mužské i ženské družstvo a mezi námi to
jiskřilo nejenom po sportovní stránce... Hrál
jsem ligu, ale jakmile jsem odmaturoval, mu-
sel jsem nastoupit na manuální práce, což byla
za okupace povinnost. Šoupli mě na stavbu
trati Brno-Havlíčkův Brod, kde jsem byl asi půl
roku. Pak jsem si sehnal místo kopáče v Brně
u firmy Schwarz, protože jsem chtěl i nadále
hrát basket. Nakonec mi můj vzdálený bratra-
nec našel práci nádeníka ve stanici Slavkov
u Brna. Bydlel jsem v Brně u maminky. Sice
jsem musel každý den v 5 hodin ráno dojíždět
do práce, ale mohl přitom trénovat a hrát ko-
šíkovou. V roce 1941 jsem si na inzerát našel
místo kresliče v brněnské Zbrojovce, ve které
jsem mimo léta totálního nasazení pracoval
až do důchodu. Basketbalovou ligu jsem hrál
do padesátého roku, pak jsem začal se zápa-
sem řecko-římským.

Hned po válce v roce 1945 jsem se oženil.
Se svou budoucí paní jsem se potkal v bas-
ketbalovém klubu díky jejímu bratrovi, který
se mnou studoval střední školu. Na svateb-
ní cestu jsme odjeli do Vysokých Tater. Bylo
září, v Brně ještě panovala vedra, tak jsme si
s sebou vzali jen kratšy. Když jsme dorazili
na Popradské pleso, místy už bylo půl metru
sněhu. Chatař – starý pán Fiška, byl bručoun,
který měl pro horolezce velké pochopení. Půjčil
nám tepláky a doporučil, ať jdeme k Hincovým
plesům. Naše první túra v horách! Oběma se
nám Tatry ohromně zalíbily.

O rok později už naše kroky nemohly směř-
ovat jinak. Také jsme se patřičně vyzbrojili.
Pořídili jsme si turistického průvodce, ve kte-
rém se ještě nacházely značené cesty na Ger-
lach, Kriváň, Velkou Vysokou a Lomnický štít.
Ve skautské prodejně jsme zakoupili 25 metrů
„kožího“ špagátu, a přitom ani moc nevěděli,
co se s ním vlastně dělá. Přesto jsme s ním
na všechny uvedené kopce vylezli. Na Téryho
chatě jsme se seznámili s několika tehdy již
dobrymi, a později i velmi známými horolezci
jako byl Jarda Mlezák, Zdeněk Červenka nebo
Kryštof Zlatník, který v té době měl už i několik
prvovýstupů v Alpách.

Vyvrcholením tehdejšího pobytu v Tatrách
bylo pozvání jednoho z přítomných horolezců
na túru na Žabiho koně. Ve mně hrklo jak ve
starých hodinách. Vždyť jsem o horách a po-
hybu v nich ještě nic nevědě! Zmohl jsem se
jen na: „Jo, jo, lano mám...“ a vyrazili jsme.
Byl jsem úplně v vytržení. Lezení mi nedělalo
problémy, a tak jsem do sytosti vychutnával
krásu tohoto klasického tatranského výstupu.
Vše se změnilo na vrcholu, když jsme začali
slaňovat. Hodili jsme lano dolů a parťák zmi-
zel v hlubinách. Za chvíli se ozvalo strašné
nadávání! Když „vypendloval“ do Polska, křičel
na mě: „Ty vole, vždyť je to krátké!“ Byl
to ale zkušební chlap a do sedla jsme se na-
konec přece jen dostali. Při sestupu dolů se
pak zastavil a požádal mne, abych na něj chvíli
počkal. Vytraverzoval v travách asi sto metrů

a do skály vytesal letopočet minulého roku,
kdy se mu tam zabil kamarád. Takové tedy
byly moje lezecké začátky a můj vůbec první
skutečně horolezecký výstup.

Po návratu domů jsme si s manželkou uvě-
domili, že pokud chceme pokračovat v horole-
zectví, budeme se o něm muset dozvědět více.
V Brně tehdy existoval Klub českých alpinistů,
který jsme začali navštěvovat. Na lezeckém
kurzu pro nováčky, který organizoval Moj-
mír Tichák, jsem se konečně naučil, jak se vlast-
ně navazuje na lano nebo jistí přes rameno.
Přes týden se konaly přednášky a lezecký vý-
cvik probíhal v neděli na Pálavě. Když jsme při-
šli pod skály, vztyčila se vlajka. Nastoupilo se,
vytvořila se družstva a začalo se s výcvikem.
Podobně to totiž probíhalo i v Sokole a téměř
všichni jím byli odchovaní. Na skalách jsem
se pak dostal do rukou výborným brněnským
lezcům Vlastíkovi Zavřelovi, Frantovi Plškovi
a Hugovi Pavlovskému.

Začal jsem dělat lezení naplno. Na svou
dobu a tehdejší časové možnosti jsem začal
tvrdě trénovat a tudíž i výkonnostně stoupat.
Běhal jsem každý den 10 kilometrů z Králo-
va Pole, kde jsem bydlel, do Husovic, lozil po
stromech a dělal podobné ptákoviny. Svého
prvního krajského kurzu ve Vysokých Tatrách
jsem se zúčastnil v roce 1950. Organizoval ho
opět Mojmír Tichák a jeden z cvičitelů mi tehdy
při slanění pustil na záda velký balvan. Naštípil
mi čtvrtý obratel. Po vyléčení jsem musel pře-
stat zápasit a věnoval se už jen horolezectví.
Poprvé v zimních horách jsem si zalezl na tá-
boře u Žabiho plesa, který vedl rovněž Moj-
mír Tichák. Příprava na něj stála za to. Kovář mi
podle starého rakouského piklu vyrobil kopii,
kdesi jsem sehnal stará kovaná stoupací že-
leza Eckstein, stan z UNRY a koupil si 30 me-
trů tentokrát již skutečného horolezeckého ko-
nopného lana. Spací pytle nám ušil v Brně pan
Ingerle, manželka vyrobila kapokovou matraci
a malý primus půjčil švagr.

O něco později jsme společně s panem Bi-
narem, bývalým reprezentantem v hokeji a vy-
nikajícím ragbistou, založili horolezecký oddíl
Sokol Královo Pole, kde se nám ale nedostá-
valo slíbené podpory. Při společném táboře-
ní ve Vysokých Tatrách jsme se pak domluvili
s klubem vysokohorských turistů Lokomotivy
Brno, že to dáme dohromady. Byli to většinou
vysokohorští nadšenci bez jakýchkoliv zkuše-
ností s horolezeckými výstupy, ale s podporou
jednoty. Náš sokolský oddíl měl deset vyško-
lených cvičitelů, ale žádné prostředky. Před-
sedou nově vzniklé Lokomotivy se stal Hubert
Hlaváč. V předsednické funkci se vystřídal
více lidí, dlouhou dobu ji zastávala rovněž moje
paní. Byla to dobrá horolezkyně, která s Olo-
moučáky vylezla jako jedna z prvních českých
žen na čtyřtisícový Pik Ščurovského. V Loko-
motivě působilo pár skutečně výborných lidí
jako třeba Jírka Ševčík, můj pozdější spole-
lec a nejlepší kamarád, nebo Polášek, Voda
a Petřík. S těmito kamarády jsme jezdili do Ta-
ter lézt cesty, které v té době měly zvuk. Začali
jsme Stanislawského cestami – komíny, pak
pokračovali cestami Birkenmajera, Orłowské-
ho, Korosadowicze, Motyky a v roce 1955 Ho-
kejkou Franty Plška.

Zápas řecko-římský, Tony vpravo

Košíková

V zimních Tatrách

Tehdy se začalo tvořit reprezentační družstvo, a protože jsem měl tyto túry přežité většinou i v zimě, dostal jsem se do něj také. Ve státním družstvu byla samá zvučná jména té doby – pískaři Karel Cerman, Radan Kuchař, Olda Kopal, Bohouš Svatoš, Jirka Mašek, ze slovenské strany Košičané Arno Puškáš, Julo Andráš a Tatranci Ivan Gálffy s Ivanem Urbanovičem. Vznikaly i národnostní třenice. Kluci z Košic před námi mluvili většinou maďarsky. Nebo si vzpomínám na soustředění v sedle Váhy, když z Kohútiku sestoupila skupina Cerman, Kopal, Kuchař a Mašek. Kluci dělali zimní přechod hlavního tatranského hřebene a měli jej už ze třetí čtvrtiny za sebou. Tenkrát Slováci namíchli. Byla to tehdy prestižní záležitost a hoši ji Slovákům vyfoukli přímo před nose.

Na Drátníku na Vysoké

Zahranční velehory

V Tatrách jsem vyrůstal a každoročně v nich trávil několik měsíců. Nedám na ně dopustit. Tatry jsou výborná velehorská škola. Když jsme pak přijeli na Kavkaz nebo do Alp, neměli jsme pocit, že by se z lezeckého hlediska jednalo o nějakou novinku. Na lezení ve sněhu jsme byli zvyklí ze zimních Tater. Některé kavkazské ledové túry mi připadaly lehčí než leckterá tatranská klasika v zimě. Velký rozdíl je ovšem v absolutní i relativní výšce.

Na Kavkaze jsem byl celkem sedmkrát a poprvé již v roce 1958 v oblasti Dombaje. Tenkrát byla sovětská izolace znát na každém kroku. Sovětský styl horolezeckého výcviku spočíval ve výchově velké masy lidí v alplágrech. Přišli z běloruských, ukrajinských a ruských rovin, mnohdy o horách nic nevěděli a museli se učit vše od prvopočátků. Na úvod musel každý ukázat na skalkách, jestli vůbec umí lézt. Pak se objevili cizinci. Rusové nepochopili, že někteří z nich mají za sebou již velké výstupy a nováčkovský výcvik je v jejich případě jen ztrátou času. Vždyť Radan Kuchař sem přijel rovnou ze Severní stěny Eigeru a Matterhornu... Povinné byly i zdravotní prohlídky, a kdo chtěl jít na túru, musel nejprve prokázat, že ji zná z paměti, a pak ji i namalovat. Hlavní průlom do ruského myš-

Na Pálavě

lení udělal až John Hunt – legendární vedoucí výpravy na Everest.

V Alpách jsem si poprvé zalezl v roce 1962 na zájezdu užšího reprezentačního družstva, který společně se mnou tvořili Miloš Matras, Jožo Psočka a Jirka Ševčík. Vycestovali jsme na základě výměny s jednou z francouzských odborářských organizací. Když jsme se dozvěděli, že se dostaneme do Alp, chtěli jsme si zalézt hlavně v oblasti Mont Blancu. Nakonec ale bylo vše jinak. Působili jsme v méně tradiční oblasti Dauphinských Alp, kde měli francouzští odboráři chatu. S Jirkou Ševčíkem se nám tam podařilo vylézt tři pěkné výstupy. Pak jsme se přece jen přesunuli do Chamonix. Miloš a Jožo měli spadeno na Bonattiho pilíř na

Petit Dru, my s Jirkou na Severní stěnu stejného štítu. Když jsme ale přecházeli ledovec Meer de Glace, Jožo si škaředě rozsekl dlaň. Ovázal si ji kapesníkem, a že půjde dál. Zamýšlený výstup jsme mu rozmlouvali. Nechal se přemluvit a já se s ním vrátil do Chamonix k doktorovi, který mu ránu sešil. Jirka s Milošem se mezitím společně pustili do Bonattiho. Plánovali na jeho přežení dva dny, jenomže uběhl i třetí den a kluci nikde. Začal jsem mít o ně strach. Oslovil jsem jednoho anglického lezce, který s výstupem na Dru sestupovou trasou souhlasil. Vyrázili jsme. V polovině výstupu jsme na pilíři spatřili dvě postavy a já se uklidnil. Až později jsem zjistil, že se jednalo o japonskou dvojku. Dolezli jsme na vrchol a slanili na ledovec. Naši kluci se vrátili až po půlnoci. Při výstupu je zdrželi dva Francouzi. Jeden z nich spadl asi dvě délky pod vrcholem a dost vážně se poranil na noze. Kvůli pomoci při jeho záchraně se klukům výstup protáhl na čtyři dny.

Na tento zájezd vzpomínám velice rád, protože byl zajímavý nejenom po lezecké stránce. Naši hostitelé nás pozvali na svou komunistickou seanci, protože francouzští komunisté měli úplně jiné představy než naši o tzv. reálném socialismu. Byli nacionalisticky zaměřeni a tehdy stáli v ostré opozici proti prezidentovi de Gaulleovi. V městě Lyon nás zase zaujala projíždějící auta s dlouhými ocelovými špejlemi, na nichž byly napichnuté opékané bifteky. Kolemjdoucím nabízeli maso. Nevěřili jsme vlastním očím, protože u nás se na maso i cokoliv jiného stály dlouhé fronty. Komunistická propaganda měla ale v leccem pravdu. Když jsme třeba přišli do pařížského metra, na zemi leželi

Kavkaz

nezaměstnaní bezdomovci, přikryti jen časopisem „Le Figaro“. Druhá strana téže mince...

Po odjezdu Miloše s Jožom domů jsme si s Jirkou zajeli ještě na jih k moři. Sice jsme už neměli žádné peníze, ale Jirka s sebou vzal sbírku známek po tátovi a na jednom bleším trhu v Marseille ji zčásti zpeněžil. Mohli jsme ještě pár dní zůstat. Přesunuli jsme se do Nice a zjistili, že každý metr pláže je soukromý a dostat se k moři není až tak jednoduché. Jirka měl ale obchodního ducha a nakonec jsme si v moři přece jen zaplavali – za zbytek jeho známek.

Na zpáteční cestu vlakem přes Stuttgart se také váže následující příhoda. Do našeho kupé přistoupil chlápek, který mluvil podivnou směsí slovanštiny. Prohlašoval se za Jugoslávce a začal nás agitovat, ať utečeme a nevracíme se. V Jugoslávii prý zažijeme ráj. Pravda, v dobách zdejšího tuhého režimu to u nich bylo hodně uvolněné. My byli potichu, on tomu brzy porozuměl a zmizel. Když jsem se pak vrátil do práce, musel jsem popisovat s kým jsme se setkali a o čem s dotyčnými hovořili. Také zazněl dotaz: „A ve vlaku s vámi nemluvil nikdo?“ Po pravdě jsem odpověděl: „Jó, potkali jsme nějakého blbce...“ Stranický bezpečnostní referent, který byl v každé fabrice, mi pak spokojeně oznámil: „Rudolfe, obstáli jste!“ V hlavě mi hned blejsklo. Jednalo se o agenta provokatéra, který nás měl nachytat u nějakého chybného kroku. Opravdu poučné zážitky...

Průkopnická výprava

V roce 1965 jsem se zúčastnil vůbec první československé velehorské expedice, která směřovala do koridoru afghánského Hindúkuše. Z domova jsme se tehdy vypravili s písemným povolením afghánské strany. Když jsme pak přijeli do Kábulu, vedoucí expedice inženýr Šedivý se vypravil do královské kanceláře. Vyprovodili ho i s naším povolením, které prý může udělit výhradně jen guvernér tamní provincie. Strávili jsme týden čekáním v zahradách našeho obchodního zastupitelství. Zkoušeli jsme všelicos. Nakonec se nám podařilo navázat užší kontakt s masérkou zdejšího krále. Byla to Češka, stejně jako celý perso-

Hindúkuš v roce 1965

nál Čechoslováky vybudované nemocnice. Podařilo se jí nemožné – při masáži přemluvila krále a s jeho svolením jsme konečně mohli odjet do hor.

Přesunuli jsme se i s bagáží velikánským nákladním vozem pestře pomalovaným papoušky do Vachánského koridoru, kde nás přijal guvernér. Oznámil nám, že do oblasti šestitisícovek se nemůžeme dostat kvůli vyjaté politické situaci. Jednalo se totiž o „nárazníkové“ pásmo mezi bývalou britskou dominií Indií, Pákistánem, Čínou a Sovětským svazem. Guvernér od nás dostal exkluzivní dar – stříbrem zdobenou pušku ze Zbrojovky Brno, takže se s ním dalo domluvit na náhradním řešení. Mohli jsme si vybrat z několika oblastí, které nám nabídl. Došlo i na hádky, ale nakonec jsme se všichni sjednotili na dolíně, která ještě nikdy nebyla horolezci navštívena. Dokonce nebyla ani zmapovaná. Mohli jsme se opřít pouze o jedinou fotografii z dálky, kterou v minulosti pořídila italská výprava. Vyrazili jsme a jako ochranu dostali k dispozici sedm vojáků, vyzbrojených jen holemi. Uměli

s nimi zacházet opravdu perfektně. Potřebovali jsme nosiče, ale vůbec nikdo se nehlásil. Nastoupila naše ochranka a holemi nahnalí spoustu domorodců. Když se nakonec dozvěděli, že mohou dostat jeden dolar za den, mohli se přetrhnout. Byly to pro ně obrovské peníze, vždyť někteří z nich žili mnohdy jen v zemních norách.

Dolina Išmurch, do které jsme se přesunuli, byla opravdu panenská. Utábořili jsme se ve výšce 3.800 metrů. Začali jsme se domlouvat, kdo s kým poleze, a trochu se rozhádali. Nakonec jsme se rozdělili do dvou skupin, které působily samostatně. Jednu vytvořil Radan Kuchař, Miloš Matras, Jožo Psotka a Vilém Heckel – expediční fotograf. Radanovi to horolezecky nesmírně myslelo. Ihned poznal, které kopce jsou v dolíně nejhodnotnější. Tito kluci udělali pouze dva výstupy, ale zdaleka ze všech ty nejlepší. Zdolali Koh-e-Hevad a pak Uparisinu. Ostatní dělali vynášku do vyššího tábora. Chvilí bylo špatné počasí, díky němuž jsme byli týden zalezlí ve stanech. Když jsme pak ale na něco sáhli, byl z toho prvoústup.

Já vylezl celkem na pět šestitisícovek. Jednu z nich jsem opravdu vytáhl. S Honzou Červinkou, Ivanem Gálfym, Ivanem Urbanovičem, Mirkem Jaškovským i s Vladimírem Šedivým, jsme nejprve vylezli do sedla, kde jsme přenocovali. Chtěli jsme z něj pokračovat na sousední štít později pojmenovaný Barfi. Celou noc jsem nemohl usnout. Ráno jsme zjistili, že nás čeká poměrně strmý úsek a hlavně hluboký, čerstvě napadaný sníh. Na špicích se střídali hlavně Honza a oba Ivanové, ale v polovině svůj výstup vzdali kvůli velkému lavinovému nebezpečí a začali sestupovat. Já měl tenkrát už 44 let a v duchu jsem si říkal: „Krucí, v takových horách jsem asi naposledy. Když tady nic nevylezu, tak už nikdy!“ Zkusil jsem jít dále sám. Prostě jsem šel výš a výš. Závěrečný úsek byl téměř neprostupný. Ulezl jsem pět metrů a neustále pod sebou dusal sníh. Zarputile jsem jej shroval dolů, až jsem najednou zjistil, že už se nebořím po pás, ale jen po kolena. Netrvalo dlouho a stoupal jsem již po normálním sněhu. Když mne viděli ostatní, vydali se zpátky za mnou. Šestitisícovku jsme nakonec úspěšně zdolali. Kluci mne začali objímat, což pro mě bylo velké zadostiučinění.

K večeru jsme přes další sedlo vylezli ještě na jeden o něco vyšší kopec. Pak jsme přes noc, téměř až do rána, slaňovali do sedla, ve kterém jsme bivakovali předešlou noc. Po ránu jsme se skalním hřebem vydali na protější, poslední šestitisícový vrchol Kala Pandža. Na konci dlouhého hřebene jsem už kousek od vrcholu nemohl dál. Chvilí jsem o sobě nevěděl. Tam mě vyfotografoval Vilda Heckel, jak ležím bez hnutí na sněhu, zřejmě v důsledku únavy z minulého dne. Kamarádi mi ale posledních 50 metrů pomohli a na vrchol jsem se díky nim dostal.

Během výpravy jsme zlezli sedm šestitisícovek ve zcela neznámém terénu. Považuji to za úspěch, protože to byla první československá expedice bez jakýchkoliv zkušeností s materiálem, jídlem či s aklimatizací a organizací. Po nás už všichni další měli z čeho čerpat.

Z vyprávění nejen o horách

Brno, srpen 2003

Za ta léta na skalách a horách jsi vylezl ohromnou spoustu cest. Vracel jsi se rád k některým?

Určitě. Možná to bude dneska vypadat směšně, ale na Pálavě jsem nejraději lezl takzvanou Velkou Martinku – klikatou cestu, která spojovala nejtěžší partie stěny Martiniky včetně Černého rysa nad jeskyňkou. Jezdili jsme na Pálavu čtyřikrát, pětkrát do roka, a protože tento výstup byl opravdu můj nejoblíbenější, lezl jsem jej poměrně často. Cestu jsem se časem naučil tak perfektně, že jsem ji nakonec přešel i v noci a sám. S normálkou na Wilsonovu skálu to bylo podobné. Jednou v noci jsem se do ní pustil také sám. Čekaly mne docela perné chvíle. V jednom místě totiž ze skály trčela skoba. Až po ní jsem měl výstup nacvičený. Měsíc mi svítil na cestu, ale já se po skále pohyboval skoro naslepo. Dolezl jsem ke skobě a nastala chvíle, kdy jsem se na ni musel pověsit. Dneska by to samozřejmě byla hanba, ale tenkrát se skob chytalo. Dostal jsem strach. Byla tam zatlučená odjakživa a nikdo nevěděl, jak hluboko. „Centimetr nebo pět?“, honilo se mi hlavou a pravdu se už dnes těžko dozvím. Stál jsem tam dlouhých pět minut a celou dobu přemýšlel, jestli mě skoba udrží. Vydržela! Nahoru jsem pak už vylezl celkem snadno.

Oblíbených túr bylo víc. Nejkrásnější túru, kterou jsem lezl v Tatrách, byla Orlowského cesta na Galerii Ganku. Výstup sice není zvlášť obtížný, ale lezecky je opravdu krásný. V době, kdy jsem na horolezeckém svazu přiděloval výkonostní třídy, byla velká móda vylézt například jen na Galerku a odtud hned sejít dolů. Dbal jsem, aby všichni měli túry přelezené odzodla až nahoru, tedy i na Malém Ganku. Z Galerie na vrchol je lezení sice jen za II až III, ale je ho tam ještě 200, 300 metrů! Já uznával opravdu jen túry, které končily až na vrcholu. Dneska se to už taky nenosí. Další mou oblíbenou cestou na Galerii byl Lapíňák. Lezl jsem ji třikrát, jednou s Jirkou Ševčíkem dokonce v I lájku a kroupách. Přestože byl Jirka vynikající lezec a na skalách vůbec nepadal, tam jedinkrát spadl. Padaly kroupy a v nejhladší části pod převisy uklouzl. Jistil jsem dost bezstarostně, zrovna jsem si vyléval vodu a kroupy z kapuce. Najednou cítím, jak se mi lano v rukách začalo prudce zrychlovat. Pád jsem zachytil a podívám se nahoru. Kousek nade mnou se houpaly Jirkovy nohy... Podobně jsme jednou přelezli ve strašné průtrži i Hokejku. Měli jsme takzvané konopné „duše“. Když začalo lít, lano nasáklo a vážilo dobrých deset dvanáct kilo.

Jednalo se tedy o túry, které v dnešních dobách devítek už asi moc neznamenají. Musí se ale brát v kontextu doby, kdy se uskutečnily. Na olympiádě ve Finsku v roce 1952 vybíhal Zátopek zlato na pět deset kilometrů a v maratónu. Jeho časy se ale dneska běhají na okresních přeborech a z dnešního pohledu jsou opravdu úsměvné. Před padesáti lety to byl ale výkon a zrovna tak i ty naše výstupy nejsou s těmi dnešními úplně srovnatelné. Podobně jsem uvažo-

val před několika léty, když jsem naposledy podnikl výstup Hörnliho hřebenem na Matterhorn. Hluboko smekám klobouk před prvovýstupci. Vršek, celá čepice je dnes zajištěna fixními lany, ale oni tam neměli nic. A s jejich oblečením, okovanými botami a výzbrojí to byl neuvěřitelný výkon!

Kterého svého výstupu si vážíš nejvíce?

Můj nejvážnější výstup na Kavkaze vedl severní stěnou čtyřtisícovky Ullutau. Výstup se nám podařilo narovnat, ale musím uznat, že spíše omylem. Byl to pravděpodobně můj technicky nejtěžší výstup, kde jsem byl nejlíbivější pádu. To ještě nebyly zbraně a železa jsme měli pouze desetihrotá! Lezl jsem s obyčejným piklem Charlet v jedné ruce a sovětskou ledocovou skobou v druhé. Vážím si také, jak jsme s Jirkou Ševčíkem zvládli jihozápadní stěnu Ušby. Sice se nejednalo o prvovýstup, ale v horní části stěny se nám posledních 200 metrů podařilo narovnat přímo na vrchol.

unavený z práce a zhroutil jsem se: „Ježíšmarjá! Já mám ještě odběhat 10 kiláků!“ Vždycky jsem se ale přemohl a v horách se mi to pak vyplatilo. Přitom v horách se vám taky kolikrát nechce a nejraději byste rezignovali, ale nakonec ze sebe stejně vyždímáte poslední zbytky sil a ten krok uděláte!

Bylo ti na horách někdy opravdu úzko?

Dvakrát jsem byl zasypaný lavinou. Poprvé na Ladovém štítu, na který jsme lezli Stani-slavského cestou z Ladových dolinek. S mým spolulezcem Cídem jsme už byli těsně pod vrcholovou stěnou, když na mě zařval: „Tony, lavina!“ Ujeli jsme asi 500 metrů přes dvě patra a naštěstí se zastavili až těsně před obrovskými srázy spodního patra, jinak bychom pád určitě nepřežili. Vyklobuil jsem si tehdy rameno. Také jsem se přesvědčil, že ve chvílích vrcholného ohrožení opravdu prožijete zpětně celý svůj život. Mohli jsme padat minutu nebo dvě. Během této krátké doby se mi

Hindúkuš v roce 1965

Na výšky jsem byl dělaný. Před afghánskou expedicí jsme se v pražském výzkumném ústavu podrobili testům v barokomoře. Pomalu od-sávali vzduch a zjišťovali, jak jsme tuto uměle vytvořenou nadmořskou výšku schopni zvládnout. S Radanem Kuchařem jsme se dostali nejvýš. Radan byl navíc perfektní lezec, pískař. Dívat se na něj, když lezl, byl požitek. Já excellentním lezcem jako Radan, Jirka Ševčík nebo Karel Cerman nebyl, spíše takový lepší průměr. Vynikal jsem spíše vytrvalostí a houževnatostí. A měl jsem natrénováno! Už jen cvičení na nářadí v Sokole se muselo někde projevit. Nebo těch činek, co jsem se nazvedal... Nescházelo mi, co k vrcholovému sportu neodmyslitelně patří – velká vůle a sebezapření. Musíte dobře vědět, čeho chcete docílit a musíte za tím velmi tvrdě jít. Nic nepříjde samo. Kolikrát se mi jen nechtělo trénovat... Přišel jsem domů

před očima začaly objevovat vzpomínky z dětství. Třeba jak jsem ve čtyřech letech zahodil hadrového kohouta do kouta. Vše máte zafixováno v mozku a v podobných situacích se to projeví! Letíte a mává to s vámi ze strany na stranu... Nakonec jsem před sebou spatřil černou díru, ve které se po chvíli objevilo světýlko. Nebyla to žádná Panna Maria nebo Ježíš Kristus, jak to mnozí tvrdí. Nic takového! Černá díra, která se najednou začala rozsvěcovat. Mezi životem a smrtí asi opravdu něco bude...

Podruhé jsem s lavinou sletěl v třiaosmdesátém roce. Můj nejhorší zážitek z hor... Ještě dnes se mi občas stává, že ve snu le-tím. Manželka mne musela každou chvíli bu-dit, protože jsem ječel ze spánku. Vedl jsem kurz nováčků na Zamkovského chatě. Měli jsme namířeno na oba vrcholy Pyšného štítu.

Výstup na Arianu

Lezl jsem s velmi šikovným mladíkem, rychle jsme ostatní předběhli a na vrchol se dostali s velkým předstihem. Slezli jsme do Laštovčí štrbiny. Co teď? Budeme čekat? Rozhodl jsem se, že vyzkouším kvalitu sněhu na stupu. Na pohled vypadal dost vlhký. Následujícím sledem událostí bych se asi moc chlubit neměl. Uklouzl jsem. Chtěl jsem pád ubrzdit cepínem, což jsem v minulosti nováčky xkrát učil. Hluboký mokrý sníh jsem nebyl schopen prorazit. Rychlost se pořád zvětšovala a pád se už nedal ubrzdit. Uvědomil jsem si, že je to konec. Několikrát jsem brknul mačkami o sníh a udělal pár kotoulů. V úzkém hrdle dolní části žlebu jsem hlavou vrazil do skály a moje přilba se roztříštila. Pak jsem proletěl nějakých třicet čtyřicet metrů vzduchem, opět dopadl na sníh a nějakým zázrakem prokličkoval mezi balvany až k plesu. Podruhé v životě jsem se narodil. Z Laštovčí štrbiny jsem spadl až k plesu. Celý můj pád pozoroval nosič z Téryho chaty, který měl ten den volno, a tak lyžoval na svazích Žluté věže. Přivolal pomoc. Snesli mě dolů na chatu, kde jsem strávil zbytek výcviku. Do léčení mě vzali až po našem návratu domů. Zranil jsem se poměrně těžce, ale kromě kolena se mi vše velice rychle zahojilo. S kolenem jsem si ale užil. Dělal se mi v něm voda a půl roku jsem chodil na punkce. Při jedné z nich měli zřejmě špatně vyvařenou jehlu. Dostal jsem infekci a strávil tři měsíce v nemocnici, kde mi hrozila amputace nohy nad kolenem. Úplně mi totiž zčernala. Zachránil mě až jeden profesor, který mi doporučil speciální injekce do kolena.

To jsou docela drsné zážitky. Stojí lezení po horách vůbec za to?

Lidé se na horolezce často dívají jako na blázny a vyšinuté lidi: „Proč tam chodí, když

z druhé strany vede chodník?“ Přitom nemají ani ponětí o nádherných zážitcích, které horolezci mohou zažít. Když jste třeba v bivaku ve stěně a začnete pozorovat, jak se pod i nad vámi začínají večer nebo k ránu měnit barvy. Jak jsou špičky okolních štítů pozlacené sluncem a na obloze temná modř přechází ve světlou. Estetické zážitky, které můžete prožít jen při horolezectví. Dělal jsem více sportů, ale nikde jsem nezažil tolik krásných chvil, jako při lezení. Když vylezete na vrchol, mnohdy na něm moc hezkého neprožijete. Jste natolik unavení, že veškeré vjemy jsou velmi narušeny. To hlavní přijde až později – když se dostanete dolů a jste v bezpečí. Vše se vám v hlavě rozleží a prožítou krásu si vychutnáte s novým hledítkem. Který sport vám něco podobného dá? Další věc, kvůli které stojí zato lézt, je kamarádství na laně. Bohužel, dneska se moc nenosí. Přátelství, která jsem navázel třeba v krizových situacích, přetrvala dodnes. Se všemi kluky se vždy strašně rád vidím. Kolikrát jsem měl na bivaku zvláštní svírání v žaludku: „Co bude zítra? Pustí nás stěna nad námi?“ Kdyby v podobné situaci byl člověk sám, tak zblázní. Ale když je vedle kamarád, je to něco jiného. Jen tak spolu kecáte nebo si zazpíváte, vykládáte si o ženských...

Jestli ale mohu doporučit, horolezectví by měl dělat jen ten, kdo má rád přírodu a hlavně kdo přitom neblbne. Když se někdo pustí do cesty, na kterou nemá, není na ni vycvičený a trénovaný, to pak hraničí se sebevraždou. Takové počínání nepovažuji za horolezectví, ale za blbost. Bohužel podobným způsobem dělá lezení mnoho lidí. Hledají jen čísla a prestiž! Přitom horolezectví má složky dvě – stránku výkonnostní a estetickou. Při lezení by měly být zastoupeny vždycky obě.

Mohl bys vzpomenout některé tvé partáky na laně?

Můj celoživotní spolulezec byl Jirka Ševčík, povoláním vynikající architekt. Mezi námi byl poměrně velký věkový rozdíl – třináct let. Bylo to štěstí, které nám umožnilo spolu lézt na slušné úrovni skoro třicet let. Jirka začal s lezením v osmnácti, kdy v Lokomotivě prodělal horolezecký kurz. Jeho první výstupy v Tatrách byly poměrně obtížné. Přelezli jsme spolu například v Západní Lomnici Birkenmajera, Stanislawu a Hokejku. Léta jsme pak ležli na jednom laně, já zkušenější, on zkušenosti teprve sbíral. Když mi bylo čtyřicet a jemu sedmadvacet, byli jsme lezecky rovnocenní, což trvalo možná deset let. Postupem času přebíral vedoucí roli on. Bezvadný spolulezec! Dodnes se snažíme trávit naše kulatiny v Tatrách. Naposledy jsme byli na Štrbském plese a přelezli spolu hřebcen Soliska. Následoval výstup na Lomnickák, ale síla už zbyla jen na Lomnickou Kopu. To jsem ještě netušil, jaké trable s nohama mě ale potkají...

Skupina kluků Radan Kuchař, Olda Kopal, Karel Cerman nebo Bohouš Svatoš jsou také výborní kamarádi, se kterými jsem prožil svá nejhezčí léta. Jsem rád, že jsem se s nimi setkal.

Všiml jsem si, že ti není lhostejná politika...

Asi k tomu přispěly všechny moje životní kotrmelce. Narodil jsem se těsně po první světové válce. Táta byl původně rakouský oficer a za první republiky pracoval jako tajemník generálního ředitele Zbrojovky Stalerra. Když přišla německá okupace, Stalerr emigroval a stal se ministrem v Benešově exilové vládě. Gestapo všechny nitky vedoucí k němu velice rychle odhalilo a táta byl první na řadě. Měl jsem před maturitou a jednou tak přijdu domů a celý kvartýr obrácený vzhůru nohama. Gestapo vyházelo ven všechny věci ze skříní, z knihovny... Hledali důkazy o tátových stycích se Stalerr. Válku jsme všichni prožili ve strachu. Pak přišlo krátké údobí svobody a po roce 1948 nová nesvoboda. Co tenkrát proběhlo jsem hodnotil jako puč. Vždy jsem byl spíše socialistického ladění, ale co se u nás tehdy odehrávalo se mi vůbec nelíbilo. A už vůbec ne kolaborace v osmašedesátém roce. Bohužel, náš národ byl vždy zčásti korumpovatelný. Za reichu dalo mnoho lidí přednost momentálnímu prospěchu a v době, kdy jiní umírali za ideu samostatného Československa, raději kolaborovali s Němci. Jejich chování se bohužel přeneslo i do osmašedesátého roku. Jak jsme se zachovali v těchto dvou údobích, které moc dobře znám, беру s velkou nelibostí. Národ vypadal neobyčejně jednotně a postavil se proti okupaci. Pak začala fungovat Husákova normalizace. Někteří dnes hýčkaní zpěváci byli prvními, kteří jeli zpívat do Moskvy a navázat ztracené styky. Během roku dvou se národ uzavřel sám do sebe. Každý se spíše staral, aby měl chatičku, autíčko... a to bylo vše, co lidem stačilo ke štěstí. Žilo se dvojím životem. Lidi se chovali jinak doma a jinak v zaměstnání. Učitelé ve škole říkali dětem, co měli nadiktované, a doma mluvili zcela jinak.

Snad se už doby dvojího života nevrátí, ale i dnes to ve světě vypadá špatně. Bojím se ještě další, třebaže skryté okupace. Když si pustím zprávy, hlásí jednu katastrofu za druhou. Opravdu mne nenechávám v klidu, že když já sám se mám relativně dobře, tak na druhé straně vidím obrázky dětiček v Burundi nebo jinde ve světě s nafouklými břichy, velkou bídu, chudobu a sociální nespravedlnost.

Vraťme se zase k lezení. Byl jsi známý zaváděním moderních tréninkových metod. V čem spočívaly?

Když jsem se dostal do reprezentace, vedoucího v něm tehdy dělal Vladimír Procházka-Chroust. Po něm jsem tuto funkci převzal já. Společně se mnou se na vedení státního družstva podíleli i Jirka Mašek a Ivan Kluvánek. Opravdu jsem se tenkrát snažil zavést nové tréninkové metody. Myslím si, že můj hlavní přínos spočíval v organizovaném tréninku. Kluci z hor a z Horské služby, jako byl Gálfy, Urbanovič nebo Pavol Vavro, žádný speciální výcvik nepotřebovali, protože jejich každodenní pohyb po horách byl pro horolezectví ten nejlepší trénink. Ale co my z dolin? Měli jsme maximálně Pálavu, pískovce a menší cvičné skály a hory museli nahrazovat spe-

ciálním tréninkem. Řekl jsem si: „Kdo chce dělat horolezectví komplexně a nežije přímo v horách, musí si trénink rozložit do samostatných prvků a trénovat je zvlášť.“ Metody výcviku lidí z dolin jsem přitom hodně čerpal od Jirky Růžičky – vydavatele Montany. Hlavně jsem se zaměřoval na trénink síly, vytrvalosti a obratnosti. Rozpracoval jsem ho společně s panem Měkotou. Zaváděl jsem třeba intervalový trénink, kterému se mnozí smáli. Ale lidé, kteří měli blízko k medicíně, mé metody schvalovali. Prosazoval jsem, aby každý reprezentant měl svůj individuální plán. Myslím si, že tyto tréninkové metody nebyly špatné a dnešní vynikající skálolazci a překlízkáři, ale i skuteční horolezci trénují podobně. Jak jsem se mohl osobně přesvědčit, i Reinhold Messner měl svůj deník, podle kterého trénoval. U někoho se moje požadavky podařilo prosadit, u některých ne. Myslím si, že vynikající atlet nebo gymnasta by se bez organizovaného tréninku neobešel. Vždyť ti hoši i dívky, elita, co dnes jezdí na závody – Tomáš Mrázek a podobně, mají vše velmi přesně specifikované. Trénink, stravu, odpočinkové dny... Intervalový trénink nebyl nic jiného než správně zvolený poměr mezi námahou a odpočinkem. A dnes se u špičkových horolazců a hlavně závodníků velmi přesně dodržuje.

Později jsem čerpal i ze svých zkušeností. Účastnil jsem se dvou zimních přechodů hlavního tatranského hřebene, při kterých jsme si vlastně hráli na expedici. První se uskutečnil v roce 1955. Skupina šesti lezců tehdy šla z Kopského sedla po hřebeni a dalších šest lidí mezitím přenášelo bagáž přes sedla do dalších dolin. O osm let později se uskutečnil druhý přechod, při němž vyšla jedna skupina z Kriváně, druhá z Kopského sedla, a všichni se pak setkali na Gerlachu. Už tenkrát jsem něco znal a některé informace získal od Poláků, kteří už měli za sebou několik expedic, hlavně v Hindúkuši. Pokusil jsem se zavést balíčkovou stravu. Po konzultacích s lékaři jsem se snažil vměstnat výživnost potravin do co nejmenšího objemu a denní dávku rozdělil do samostatných balíčků. Dnes se vlastně děje totéž, o co jsme se snažili už před třiceti lety. První, kdo se o rozsáklávání jídla pokoušel, byl doktor Volf. Nebyl ale úspěšný, protože mu chlapi stejně jedli podle chuti. Celý jeho plán přišel vniveč. Já už dbal více na to, aby každý opravdu jedl hlavně to, co měl předepsané. Na expedicích to tak chodilo.

S balíčky je spojena i veselá příhoda, kdy při jejich přípravě došlo k menšímu maléru. Jako hlavní organizátor přechodu tatranského hřebene v březnu 1963 jsem zařizoval sáčkování v brněnském Pramenu, kde dostali mnou pečlivě sepsaný seznam jednotlivých položek. Taky jsem do něj připsal, že každý účastník musí dostat rolku WC papíru. Dopadlo to tak, že každý denní balíček obsahoval vždy jednu celou rolku. Tenkrát byly Tatty doslova obsypané toaletním papírem, protože obchodník mé poznámky špatně pochopil. Jeho omyl jsme zjistili až na místě, takže jsme s sebou zbytečně tahali skutečně kilometr papíru.

Jak tak slyším, dnešní lezení pořád sleduješ...

Sleduji hlavně díky časopisům, které mi nosí Jirka Ševčík a posílá Jirka Růžička. Dneska se v lezení objevují úplně nové trendy a srovnávat dobu před padesáti léty s tou dnešní se prostě nedá. Lezení po překlízce neodsuzuji, je to opravdu vynikající trénink. Lezec při něm získává všechny pohybové návyky, ale za horolezectví bych to nepovažoval. Zároveň, no prosím. Ale myslím si, že se už jedná spíše o gymnastiku, u které se navíc boduje i provedení jednotlivých cviků a sestav a cvičenec pak musí strávit víc tréninkového času na vybroušení svého stylu. Umělé stěny jsou obrovské plus. Kdybychom podobné pomůcky měli před padesáti léty, když jsme začínali... Samozřejmě bychom neměli úroveň dnešních lezců jako je třeba Tomáš Mrázek a ostatní vynikající překlízkoví lezci, ale určitě bychom se lezecky zlepšili. Horolezectví je ale úplně o něčem jiném. Samotné lezení jako pohyb po skále je jen jeho nezbytná součást. Patří k němu totiž další obory jako jsou etika, znalost fauny, flóry, místopis... Při jednom výcviku se mě nováčci ptali: „Na co potřebuji znát lomikámen?“ Tak jsem jim prozradil: „To se budete divit! Když uvidíte na skále lomikámen, musíte předpokládat, že může být lámavá...“

Nechtěl bych kritizovat a střílet od boku. A už vůbec nechci, aby to vypadalo, že je dneska vše na kočku a dřív to bývalo dobré. Faktem ale je, že byt se na některé věci z naší doby dnes plive, nebyly až tak špatné. Třeba si myslím, že dnes chybí pořádný metodický návod pro horolazce, jak se na horách pohybovat s minimálním rizikem se zabít. Poslední pořádná učebnice u nás byla od Chrousta Procházky a od té doby tady nic jiného nevyšlo. V alpských zemích funguje Alpenverein, který má tradici a platí v něm dost přísná pravidla. Na metodiku se tam nikdy nezapomnělo. V naší ústřední horolezecké sekci je sice komise, která se problematikou výcviku zabývá, ale třeba v Brně se objevily letáky: „Chcete na Mont Blanc? Vyvedeme Vás tam!“ Vzorem jsou pravděpodobně komerční expedice na Mount Everest. Důsledkem takového počínání je pak vysoký počet mladých zmražených životů. I snadné cesty mohou být vlivem nedostatečné fyzické přípravy nebo při změně počasí smrtelně nebezpečné.

Myslím si také, že naši ochránáři by neměli tvrdě prosazovat jen zákazy. Snad by se s nimi při troše dobré vůle dalo vyjít, jak to například před léty ještě při plné síle dělal Radan Kuchař ve Skaláku. Mladí kluci tam lezli, ale také se starali o údržbu skal, budovali chodníčky, přístupové cesty. Radan vše organizoval a měl přirozenou autoritu. Dnešní vrcholové komise se většinou spokojí jen s údržbou jisticích prostředků.

Lezení se většinou špatně snáší s pravidelným chozením do práce. Jak jsi to měl se zaměstnáním ty?

My měli tenkrát podporu ČSTV. Pokud jsem byl členem reprezentačního družstva a později jeho trenérem, hradil můj čas strávený působením u reprezentace svaz. Před expedicí jsem

dostal dvakrát kalorné 400 korun. Pokud jsme jeli do Alp, dostali jsme minimální devizové kapesné. Myslím, že to bylo něco okolo šesti franků na den, za které jsme hradili električky a lanovky. V Afghánistánu jsme po ukončení výpravy dostali jeden a půl dolaru na suvenýry. Na trénink měl každý reprezentant nárok na zhruba 200 hodin do roka, které jsme si vybírali většinou akumulovaně. Jezdili jsme do Tater. Z ústředního skladu nám půjčovali část výstroje a horolezeckou výzbroj. Sportovci z tzv. olympijských sportů – fotbalu a hokeje, si za finanční požitky kupovali auta a vily. O tom se nám ani nesnilo. Některé oddíly pomáhaly i finančně. Například u nás v Lokomotivě Brno byly při horolezeckých podnicích jízdenky na vlak částečně zdarma.

V zaměstnání jsem se většinou shledával s pochopením. Pracoval jsem ve Zbrojovce jako konstruktér jednoúčelových strojů, později tkacích strojů, a měl výborného ředitele, který sportu fandil. Hodně mi pomohl. Při zaměstnání jsem pak stihl udělat i první státnici na VUT Brno. Pak jsem ale musel studium přerušit kvůli ztrátě sluchu. Po čtyřech operacích uší a s pomocí naslouchacích přístrojů jsem nakonec studium dokončil na VUT Praha...

Poškozený sluch přece musel vadit i při lezení...

Můj sluch se začal zhoršovat někdy okolo roku 1958. Skutečnost, že špatně slyším, jsem na horách tajil, protože kvůli ní hrozilo vyřazení z reprezentace. O místo v národním družstvu se dost bojovalo, protože to s sebou neslo určité výhody. Občas jsme sice před některou z důležitých akcí dostali takzvané kalorné čtyři stovky, všem šlo ale hlavně o zájezdy do zahraničí. Díky působení ve státním družstvu jsem sjezdil kus světa. Dostal jsem se nejenom do evropských velehor, ale třeba i na Altaj. Když pak kluci na horách zjistili, že jim neodpovídám na jejich dotazy, mé postižení se provalilo a vážně ohrozilo i mé další setrvání v reprezentaci. Naštěstí jsem tehdy začal lézt s Jirkou Ševčíkem, se kterým jsem se perfektně naučil dorozumívat lanem. Měli jsme smluvené signály, a tak jsme oba věděli, co máme dělat. Slyšel jsem špatně, ale pak jsem dostal sluchátka a bylo to zase o něco lepší. V každém případě je to ale handicap, vždyť si je nemůžete třeba nasadit ve vichru nebo v bouři. Dělá to pak strašný kravál a neslyšíte a nerozumíte vůbec nic. Loni na podzim jsem se stavoval u Radana Kuchaře, který slavil sedmdesátku. Téměř všichni hoši, které jsem tehdy potkal, mají problémy se sluchem a nosí také naslouchátka.

Měl jsi kromě lezení i další koníčky?

Mám strašně rád hudbu. Muzika mi ovšem něco říká jen v případě, že dané dílo znám. Prodanou nevěstu nebo Rusalku znám z dob, kdy jsem ještě slyšel. Když tyto opery začnou hrát a já chytну první tón a tóninu, všechno už pak perfektně slyším. Jakmile ale spustí Janáčka, kterého jsem dříve neposlouchal, slyším jen změř hluků. Hudba mne zaujala natolik, že mým hlavním koníčkem je dnes hra na kytaru. Dříve jsem navštěvoval Lidušku a nyní se již

pouze jako samouk snažím naučit jednodušší sólové skladby. Z „těžké“ muziky mě zajímá cokoliv, nejenom Smetana, Dvořák nebo Fibich. Když třeba slyším Beethovenovu Devátou, tak se normálně rozpláču. Nebo Čajkovského Symfonii 1812 – kdybych ji dříve nepoznal, asi by mi tato muzika neříkala nic. Já ji ale znám perfektně a vím, že je to zhudebněný průběh Napoleonova tažení do Ruska včetně jeho porážky na závěr. Když se pak na konci ozve chorál carské hymny, tak úplně brečím. Muzika mne strašně dojíká. Jinak si občas zahráji s kamarádem houslistou lidovky a znám i hodně trampských songů.

Můj život velmi narušilo, když mi před třinácti léty zemřela manželka. Při životě mě pak udržoval právě sport. Každý týden jsem hrával v hale tenis a dvakrát do týdne jsem chodil na stolní tenis se synem, který ho hrál závodně za Moravskou Slavii. Do toho jedenkrát týdně plavat a dvakrát týdně na umělou stěnu do fitcentra na Kounicově. Díky svému sportování jsem se dostal mezi lidi. Problémy s nohama mne ale úplně vykojely, a kromě hudby mi zůstala už jen četba. Čtu knihy moderních autorů, ke kterým jsem se dříve nedostal a objevil je až v posledních letech. Pokud mám samozřejmě volný čas... To byste se divil. Když žijete sám, je kolem vás tolik práce. Musíte si sám nakoupit, sám si uvařit a doma jakž takž udržovat pořádek. A čím víc stárnete, začne vám to všechno hrozně dlouho trvat. Vyluxovat byla pro mne dříve práce na pár minut. Dnes mi to zabere dvě hodiny.

Ve svém životě jsi toho stihl opravdu hodně. Zbily ti vůbec ještě nějaké nesplněné sny?

Hodně se mi zdává o Himálaji. Ležím, a když konečně usnu, najednou se octnu v Himálaji a před sebou vidím Everest. Kdybych měl ještě možnost alespoň se tam podívat... Třeba trekking pod Dhaulágíri, do toho bych šel hned! Ze svých snů už ale musím vzhledem k nevyhnutné operaci kyčelního kloubu slevit. S Jirkou Ševčíkem jsme dříve hodně chodili po ferratách. Kdybych se ještě na některou z nich dostal, úplně by mi to ke štěstí stačilo. Snem by pro mne bylo i vrátit se mezi staré pány na tenisové kurty, být s nimi, a pak si dát kávičko nebo pivíčko. A podívat se ještě do Tater a vyjít aspoň na ten Lomničák nebo alespoň na Východnou Vysokou přes Polský hřeben. To by byl pro mě vrchol štěstí!

Na málo prožitých hezkých chvil si stěžovat opravdu nemůžu. Dneska už vím, že nic hezčího ani prožít nešlo. Pro mě bylo horolezectví od určité doby styl života. A ty neopakovatelné večery na Pálavě nebo Wilsonce! Doby, které se už nikdy nemůžou vrátit – i kvůli těm zákazům ze všech možných stran. Když jsme dříve přijeli do Tater, na druhé straně Zeleného plesa jsme si postavili stan. Nejinak tomu bylo u Slezského domu nebo u Sesterských ples, tehdy to opravdu šlo. Nezapomenutelné chvíle v horách, které pro mne představovaly projev určité svobody.

zpracoval	Martin Krejsa
foto	archív Rudolfa Antoníčka, Petr Piechowicz

Rudolf „Tony“ Antoníček
narozen v roce 1921

1952 – 1961	reprezentant Československa
1961	mistr sportu
1965	zasloužilý mistr sportu

Přehled nejvýznamnějších výstupů

Vysoké Tatry

(370 výstupů, z toho přibližně polovina v zimě)

- 1952 *Ladová kopa*, V stěna, 1. zimní průstup, Jiří Ševčík a Antoníčková
- 1953 *Galerie Ganku*, Stanislawského cesta, léto, Voda
- 1954 *Žltá stěna*, Korosadowiczova cesta, léto, Jiří Ševčík
- Malý Kežmarský štít*, Stanislawského cesta, léto, Jiří Ševčík
- Lomnický štít*, Birkenmajerova cesta, léto, Jiří Ševčík
- Lomnický štít*, Stanislawského cesta, léto, Jiří Ševčík
- 1955 přechod hlavního hřebene Vysokých Tater v zimě, směr Kopské sedlo-Kriváň, reprezentační družstvo
- Lomnický štít*, Hokejka, léto, Jiří Ševčík, Voda a Polášek
- 1956 *Gerlach*, SZ stěna, 1. zimní výstup, Polášek
- Žltá stěna*, Čagašikova cesta, léto, Jiří Ševčík
- 1957 *Ganek*, V pilíř, zima, Jiří Ševčík
- Galerie Ganku*, Orłowského cesta, léto, Jiří Ševčík
- Galerie Ganku*, Lapinského cesta, léto, Jiří Ševčík
- Galerie Ganku*, Stanislawského cesta, zima, Jiří Ševčík
- 1959 *Žltá stěna*, Čagašikova cesta, zima, Jiří Ševčík
- 1963 *Velká Vysoká*, Stanislawského cesta, léto, Kuchovský
- Český štít*, S stěna, léto, Kuchovský

Kavkaz

- 1958 *Belaja Kaia*, oblast Dombaj, 3 A, Milan Lasák
- 1959 *Ušba* (4.710 m), JZ stěna, 5 A, Jiří Ševčík
- Nakratau* (4.251 m), S stěna (levý pilíř), 4 B, Jiří Ševčík
- Elbrus*
- Čatyntau*, 3 B, Jiří Ševčík
- 1961 *Štít Ščurovského*, SZ žebro, 5 A, Ivan Kluvánek a Miloš Turek
- Ullutau* (4.207 m), SZ stěna, 5 A, Vladimír Šedivý, Ivan Kluvánek a Miloš Turek
- 1963 *Mižirgi*, Z vrchol (5.025 m), J pilíř, 5 A, Josef Čihula, I. Plašil, Jozef Psotka, Vlastimil Šmída a M. Šisler

Rila

- 1960 *Malovica*, S stěna, prvovýstup, V-VI, Jiří Ševčík
- Zlý zub*, J stěna, cesta „Přes oči“, V, Jiří Ševčík
- Kamilata*, levým pilířem, prvovýstup, Jiří Ševčík

Alpy

- 1962 *Barre des Écrins*, oblast Haut Dauphiné, J pilíř, V, Jiří Ševčík, Miloš Matras a Jozef Psotka
- Puisseaux*, oblast Haut Dauphiné, SV pilíř, Jiří Ševčík
- Petit Dru*, Savojské Alpy, J stěna, V, John Lowe
- 1966 *Matterhorn*, Walliské Alpy, V stěna, Karásek

Vysoké Tatry

- 1964 *Grossglockner*, SV pilíř, prvovýstup, III, Karásek
- Fuscherkarkopf*, S stěna, III-IV, Karásek

Hindúkuš

- 1965 I. čs. expedice do Hindúkuš, 7 prvovýstupů na vrcholy přes 6.000 m (Pod vedením Vladimíra Šedivého vystoupili českoslovenští horolezci na 17 do té doby nezlezených vrcholů Hindúkuš, z nichž 7 přesahovalo 6.000 m. Členové expedice byli: Vladimír Šedivý – vedoucí, Rudolf Antoníček, Jan Červinka, Ivan Gálffy, Miroslav Jaškovský, Radovan Kuchař, Miloš Matras, Jozef Psotka, Ivan Urbanovič, Vlastimil Šmída, Jaromír Wolf – lékař, Vilém Heckel – fotograf, Bedřich Roger – filmař, Milan Daniel – vědecký pracovník)

Mongolský Altaj

- 1967 *Delgerchan*, J stěna, prvovýstup, V, Miloš Turek a mongolský horolezec
- Mongol-Čechin najrangal*, III, Miloš Turek
- Štít třetí mongolské spartakiády*, IV, Miloš Turek

Dolomity

- 1969 *Cima Grande di Lavaredo*, Dibonova hrana, IV, Okáč a Veselý
- Cima Piccola*, III, Okáč a Veselý
- Cima Piccolissima*, V, Veselý

V letech 1980 až 1989 jsem v rámci několika rekreačních zájezdů do Alp zlezl Wildspitze, Grossvenediger, Brochkogel, Monte Rosu, Mont Blanc, vesměs lehkými cestami. Poslední zájezd do velkých hor jsem absolvoval s oddílem Lokomotiva Brno na Východní Kavkaz v roce 1989, na němž jsem s oddílovými kamarády vylezl snadnými cestami na tři kopce vyšší než 4.000 metrů. Se synem Jury Ševčíka, který onemocněl, jsem vylezl na Kazbek – nejvýchodnější kavkazskou pětitisícovku. Mladému bylo tehdy 18 roků a mně 68. Jurovi to nakonec nedalo a zesláblý nemocí se s pomocí kamarádky Jarky na vrchol přeje jen vyškrábal, byť lehčí cestou. Potvrdil tak slova klasika: „Silní jsou silní tím, že se umí přemáhat!“